

С. М. Шандрук,
аспірантка кафедри міжнародної економіки
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТАЙВАНЮ

АНОТАЦІЯ. У статті проаналізовано процес відродження економіки Тайваню з початку ХХІ століття. Показано, що головним чинником у економічному та технологічному процвітанні Тайваню є особливість національної стратегії розвитку, яка в собі поєднує елементи соціально-економічного та технологічного розвитку регіону.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: глобалізація, глобальна конкуренція, міжнародна стратегія, національна стратегія розвитку, модель економічного розвитку.

АННОТАЦІЯ. В статье проанализирован процесс возрождения экономики Тайваня с начала ХХІ века. Показано, что главным фактором в экономическом и технологическом процветании Тайваня является особенность национальной стратегии развития, которая в себе сочетает элементы социально-экономического и технологического развития региона.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: глобализация, глобальная конкуренция, международная стратегия, национальная стратегия развития, модель экономического развития.

ANNOTATION. The article analyzes the process of recovery of Taiwan from the beginning of the ХХІ century. It is shown that the main factor in the economic and technological prosperity of Taiwan is a feature of national development strategy, which combines elements of a socio-economic and technological development.

KEY WORDS: globalization, global competition, international strategy, the national development strategy, a model of economic development.

Постановка проблеми. За останні кілька десятиріч дослідження та прогнозування розвитку країн Азійського регіону стало найпоширенішою темою. Країни даного регіону за кілька десятків років досягнули високих показників економічного розвитку, що є результатом вибору добре продуманої національної моделі розвитку. Серед даної групи країн додаткової уваги заслуговує Тайвань.

Про модернізацію Тайваню в Україні знають не так і багато, хоча термін «тайванське економічне чудо» відомий багатьом. Тайванський досвід трансформації економіки за останнє десяти-

річчя заслуговує на детальніше дослідження, так як розвиток Тайваню являє собою значну зацікавленість та актуальність у вивченні економічного розвитку країни.

Метою даного дослідження є аналіз процесу відродження економіки Тайваню і визначення тенденцій економічного розвитку за умов постіндустріалізму та технологічної глобалізації.

Останні публікації та дослідження. Вивченню основних детермінант прискороного розвитку країн Південно-Східної Азії, зокрема і Тайваню, в період 1960—2010 рр. присвячено ряд робіт іноземних науковців, зокрема: В. Ю. Го Ширлі, А.Г. Ларін, Пітер Чоу, Майкл Кау, Деніс Фред Сімон. Серед вітчизняних дослідників даного питання слід відзначити: В.В. Трофимова, Н.О. Татаренко, А.С. Філіпенко, Н.Г. Ушакова.

Викладення основного матеріалу. В умовах постіндустріалізму та технологічної глобалізації колосальних масштабів набула науково-технічна революція, яка фундаментально змінила умови життя за останні десятиліття.

За таких умов, навіть, відсталі в минулому країни долучаються до науково-технологічного здобутку людства. До таких країн належить і Тайвань.

Ще кілька десятків років тому Тайвань відносився до країн з низьким рівнем розвитку. Завдяки реалізації урядом ряду заходів щодо трансформації національної стратегії економічного розвитку, дозволило країні заявити, на початку ХХІ століття, про себе, як про країну — світового лідера науково-технічного прогресу.

На географічній карті світу Тайвань — усього лише маленький острів, але в світі комп'ютерних технологій — це сучасний світовий лідер технологічного прогресу. І перш ніж перейти безпосередньо до аналізу сучасного стану економічного розвитку Тайваню, слід згадати головні події, які відбувалися на шляху економічної трансформації країни.

Починаючи з 1949 року економіка Тайваню зазнала значних структурних змін. На початковому етапі свого розвитку Тайвань сконцентрувала свої зусилля на стабілізацію економіки та сільськогосподарського виробництва, як і за часів колоніальної влади Японії [1]. Інвестиції зі сторони США мали вирішальне значення для зародження промисловості в країні. З початку 50-х років країні була притаманна національна стратегія розвитку орієнтована на імпортозаміщення, що значно впливало на торговельний баланс країни. Починаючи з 1953 року американська фінансова допомога перекиривала дефіцит зовнішньої торгів-

лі Тайваню, і до початку 60-х років доля США в інвестуванні промисловості склала 25 % від загальної кількості усіх інвестицій, що дорівнювало сумі в 1,7 млрд дол. США [9] . Темпи економічного розвитку країни в період з 1953 по 1986 роки склали в середньому 8 % у рік, з 1986 по 1997 — більше 7 %, ВВП на душу населення в 1997 році становило 13,2 тис. дол. США [8] .

Протягом 60-х років ХХ століття залучені іноземні інвестиції в економіку Тайваню допомагають впроваджувати сучасні технології на острові, що робить країну великим експортером трудомісткої продукції.

З початку 70-х років Тайвань обрав національну стратегію розвитку науково-технічного потенціалу [6] . У 1979 році було створено Інститут інформаційної індустрії як неурядову організацію, з метою зміцнення розвитку техніки і технологій у Тайвані. Дана організація мала вагомому перевагу, яка проявлялася у впровадженні та розробці технологічних інновацій, що стало однією з основних причин економічного процвітання Тайваню як головного гравця у глобальній сфері ІТ-технологій.

Відразу ж за Інститутом інформаційної індустрії побудували науково-промисловий парк «Сінчжу», на території якого функціонує більше 300 тайванських і майже 50 закордонних компаній і розташована Вища експериментальна школа. Сукупний дохід компаній, зареєстрованих у технопарку, складає більше \$35 млрд. Технопарк «Сінчжу» став основою для модернізації тайванської економіки, близько 15 % від усієї виробленої технологічної продукції на острові припадало на даний технопарк [10] . Згодом на території країни з'явилося ще 2 технопарки — «Південний» (1996) і «Центральний» (2003).

З 80-х років ядром та рушійною силою національної стратегії розвитку економіки стають інформаційні технології [6] . Початок перетворення Тайваню на потужну технологічну державу, спочатку регіонального, а пізніше й глобального потужного «гравця» технологічного рівня, розпочався з перенесення на національний ґрунт технологічних і наукових здобутків інших країн [7] . У кінці 1979 року було засновано спеціальний інвестиційний фонд Industrial Technology Investment Corporation (ІТІС), який займався відслідженням, отриманням доступу та закупкою всіх інноваційних технологічних розробок за кордоном.

Точна спрямованість розвитку передових технологій у країні, зберігання конкурентних позицій сприяло швидкому економічному зростанню. І в ХХІ століття країна ввійшла з новим планом економічного розвитку, який перетворив Тайвань у нове індустр-

ріальне суспільство, та національною стратегією, в основі якої лежить розвиток науково-технічного потенціалу держави [5] .

Основною ціллю Плану розвитку 1997—2002 років було підвищення та укріплення рівня конкурентоспроможності національної економіки, покращення якості життя і сприяння стійкому розвитку держави [4] . Уперше за кілька десятків років незалежного існування країна звертає увагу на соціальний рівень розвитку. Притримуючись нового плану дій, уряд країни піднімає рівень освіти, надавши можливість здобувати вищу освіту всім бажаним громадянам країни за бюджетні кошти, покращує якість життя, збільшивши рівень заробітної плати [1] .

Починаючи з 2000 року в Тайвані створюється Азіатсько-тихоокеанський регіональний операційний центр (APROC), завданням якого стало забезпечення перетворення Тайваню в острів науки і технологій та стати головними ворітьми в Азіатсько-Тихоокеанський регіон.

Саме в цей період на світовому ринку про себе заявляють провідні компанії, такі як ASRock, ASUSTeK Computer Inc, Acer, Gigabyte Technology, та D-Link Corporation, які стають лідерами інноваційних технологій [2] . За даними The Momentum Index 2011 дані компанії входять до списку топ-100 ІТ-компаній світу.

Протягом 2002—2007 років економічне зростання Тайваню варіювалося від 3,5 % до 6,2 % зростання ВВП у рік. В умовах глобальної економічної кризи, економіка Тайваню увійшла в рецесію у другій половині 2008 року. Реальний ВВП, який у 2007-му зріс на 5,7 %, уже в 2008-му показав зростання лише на 0,73 % і на 1,93 % у 2009 році. І лише в 2010 році економіка країни зазнала швидкого відновлення — ВВП збільшилось на 10,88 % (найвищий показник з 1990 року) [8] .

Головним елементом подолання рецесії економіки став розвиток нової технологічної структури виробництва (формування та впровадження високої інформаційно-інтелектуальної технології, що ґрунтується на електронній автоматичній, інформаційній, біотехнології та забезпечує пріоритетний розвиток матеріало-, ресурсо- та працезберігаючих виробничих процесів; розвиток самовідтворюваних технологічних структур) [3] . Уряд Тайваню у 2008 році виділив 3,7 млрд дол. США з бюджету на те, щоб підтримувати ціни та виробництво продукції ІТ-компаній країни, що забезпечило підтримання конкурентоспроможності на світовому ринку технологічних товарів. цим самим забезпечивши постійність поставок. Головним імпортером технологічної продукції

США, на частку якого припадає майже 25 % від усієї експортованої продукції (рис. 1).

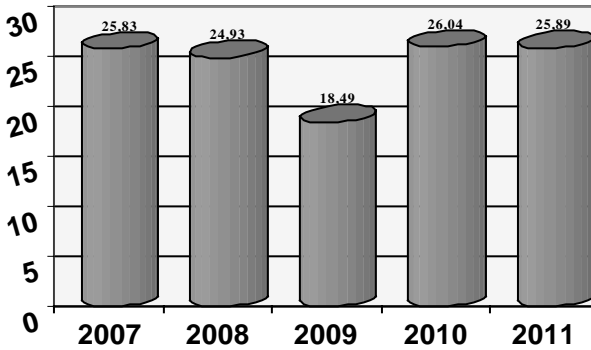

Рис. 1. Рівень експорту технологічних товарів до США, млн дол. США

Джерело: World Trade Organization.

У 2011 році в рейтингу конкурентоспроможності країн світу, який складає швейцарська дослідницька група по версії Інституту менеджменту (Institute of Management Development), Тайвань посіла 7 місце (89,959) з 30 країн-учасників даного рейтингу.

Згідно із дослідженнями вчених, інновації та інформаційні технології в XXI столітті будуть забезпечувати понад 90 % приросту добробуту людства. Успіх для більшості компаній і країн залежатиме від здатності створювати і впроваджувати нестандартні ідеї і розробки у сфері ІТ-технологій.

За даними рейтингу розвитку ІТ-технологій, складеним Світовим економічним форумом досліджень The Networked Readiness Index 2012, Тайвань посідає третє місце (5,78) серед 142 країн у даному списку, поступаючись Сінгапуру та Швеції. На наукові дослідження уряд Тайваню витрачає приблизно 2,9 % ВВП, що становить 24,4 млрд дол. США (2010 рік) [8].

Тайвань є важливим гравцем у глобальних інформаційних і комунікаційних технологіях, де сконцентрувались всі передові ІТ-компанії світу, такі як ASRock, ASUSTeK Computer Inc, Acer, Gigabyte Technology, D-Link Corporation, Asus, Acer, Micro-Star International (MSI), KWorld Computer Co. Ltd, Digital United та High Tech Computer Corporation (HTC).

Уряд країни продовжує збільшувати фінансування у випуск наукомістких виробів у галузях передової технології. Так у 2010 році тайванський ринок програмного забезпечення зріс на 7,1 % до значення 4 млрд дол США та становив 3,3 % від загальної вартості експорту програмного забезпечення на Азіатсько-Тихоокеанському ринку. І за прогнозами, до 2013 року цей показник досягне значення 4,9 млрд дол. США.

Країна є третім у світі виробником апаратури для інформаційних технологій після США та Японії. Тайвань виготовляє майже 25 % світових настільних ПК [2], за даними 2008 року ноутбуки, виготовлені у Тайвані становили 60,3 % від світового ринку.

За останні кілька років Dell, Microsoft і Sony оголосили про створення R&D центрів на Тайвані, що значно вплинуло на збільшення виробництва та експорту високотехнологічних товарів. На території країни розташовано 20 найбільших Міжнародних офісів із закупівель, за допомогою яких країною у 2011 року було експортовано електроніки на суму 308,3 млрд дол. США. Збільшення виробництва новітніх та якісних товарів забезпечує країні щорічне зростання ВВП у середньому на 10,5 % [10] .

Із 2009 року у Тайвані спостерігається прискорений розвиток мультимедійного сектору, розробленого місцевими тайванськими компаніями, які являються найбільшими гравцями в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.

Безумовно, якісні інновації у сфері інформаційних комплексних технологій суттєво прискорюють процеси економічної глобалізації і є однією з її найважливіших матеріально-технічних основ.

Виважена політика уряду та добре продумані Плани економічного розвитку країни, що відбувалися в межах постіндустріальної глобалізації, забезпечили перехід економіки Тайваню до «нової економіки», що проявляється у розвитку ІТ-компаній, телекомунікаційних фірм, виробників комп'ютерного і телекомунікаційного обладнання на території острівної країни.

Новими елементами продуктивних сил «нової економіки» Тайваню стали:

- повна комп'ютеризція більшості виконуючих логічних операцій;

- сучасна технологія і єдина інтегрована система зв'язку [3] .

На сьогодні Тайвань займає провідне місце у світовому виробництві комп'ютерного обладнання, електронного побутового обладнання та точного машинобудування.

Висновки. На теперішньому етапі глобалізації ми стали свідками того, як під впливом інформаційних технологій виникла економіка, в якій на зміну матеріальним ресурсам, як головного активу, прийшли нематеріальні — інтелект, інформація, знання.

Таким чином, Тайвань демонструє стабільний курс на зростання економіки, яка під впливом розвитку сучасних інформаційних технологій зазнала масштабних економічних змін.

Зазначене дає змогу стверджувати, що виважена та узгоджена політика тайванського уряду щодо розвитку інформаційних технологій країни та вибору національної стратегії розвитку науково-технічного потенціалу створила передумови для створення конкурентоспроможної моделі розвитку у сфері ІТ-технологій.

Література

1. Michael Y. M. Kau Taiwan. Beyond the Economic Miracle. /Michael Y. M. Kau, Denis Fred Simon. — Armonk, NY. 1992. — P. 404.

2. Peter C. Y. Chow Taiwan in the Global Economy: From an Agrarian Economy to an Exporter of High-Tech Products / Peter C. Y. Chow.: Westport, CT. 2002. — P. 284

3. Корнійчук Л.Я., Татаренко Н.О. Історія економічних учень: Підручник / Л. Я. Корнійчук, Н. О. Татаренко, А. М. Поручник та ін.; за ред. Л. Я. Корнійчук, Н. О. Татаренко — К.: КНЕУ, 2001. — 564 с.

4. Ларин А.Г. Президент, или Демократия с тайванской спецификой / А.Г. Ларин. — Муравей-Гайд, 2004. — 136 с.

5. Філіпенко А. С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність / А.С. Філіпенко — К.: Знання, 2007. — 670 с.

6. Трофимова В.В. Информационные технологи / В.В. Трофимова. — ЮРАЙТ, 2011. — 625 с.

7. Ширли В.Ю. Го Экономическая политика Тайваня: монография / В. Ю. Го Ширли. — М.: ИСАА при МГУ: Муравей-Гайд, 1999. — 147 с.

8. Сайт статистика Тайваню [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://eng.stat.gov.tw>

9. Taiwan Economic Journal [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.finasia.biz>

10. Сайт служби економічного розвитку Тайваню [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.cepd.gov.tw>

Стаття надійшла до редакції 14.04.2012